

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΑΘΕΩΝ ΔΙΑΝΟΥΜΕΝΩΝ ΤΟΥ ΠΑΡΙΣΙΟΥ

ΤΥΠΟΙ ΤΗΣ ΠΑΛΗΣ ΜΟΝΜΑΡΤΗΣ

Η άναμνήσεις του Φρανσί Καρκό απ' τη μουσική ζωή του. Τα έργια του ποιητού Μάξ Ζακώμπ κι' η μεταμέλειός του. Πώς τόν έκανε ένας μαυρός... μαυρό στο ξύλο. Ο Πιέρ Μάξ 'Ορλάν και ο... Αμερικανός καπετάνιος. Η φάρσες του Ρολάν Ντοφζέλες. Τέ πορτραίτο πού ζωγράφισε ή... ούρα του γαϊδάρου. Πώς έστάλη στην έκθεσι, κτλ. κτλ.

Ο διάσημος Γάλλος συγγραφέας Φρανσί Καρκό, του οποίου άπειρα διηγήματα έχουμε δημοσιεύσει ως τώρα, με τύπους παρμένους από τον κόσμο των άπάχθων, των ζυζολέτ και των κακοποιών της Μονμάρτης, εξέδωσε τελευταία σ' ένα τόμο τις άναμνήσεις του από την ποσειδίω ζωή του στο Καρτιέ Λατέν. Στις σελίδες του βιβλίου αυτού ο Καρκό, δοξασμένος πια και πάλιντος σήμερα μυθιστοριογράφος, άναπολεί με παρφή νουστάγια τή Παρίσι των έξις χρόνων του, όταν, φορτός πτόνι άόμοια, περνούσε τις περισσότερες ώρες της μέρας και της νύχτας του στά διάφορα κέντρα της Μονμάρτης, παρής με φίλους έξ ίσον άπέναντος μ' ατόν. Οι περισσότεροι από τούς νεανιούς των φίλων είναι κι' ατόι σήμερα διάσημοι. Μά ο Καρκό γράφει με πόνο τά μάτια του στά περασμένα, στην έποχή της άκαρτερής φιλοδοξίας των μεγάλων όνειρων και τής... ήρωικής πείνας! Και στόν τόμο των άναμνήσεων του δημοσιεύει άπειρα άνέκδοτα από τη ζωή των συντρόφων του στόν ποσειδίω βίο. Παρθέτοιμε σήμερα στόνς άναμνήσεις μας μερικά από τά πιο χαρακτηριστικά και νόστιμα άνέκδοτα πού άναφέρει ο Καρκό στό βιβλίο του.

Ένας από τούς πρώτους «φιλολογούντας» πού γνώρισε ο Καρκό στό Καρτιέ Λατέν, ήταν ο περίφημος σήμερα ποιητής Μάξ Ζακώμπ. Την έποχή όμως εκείνη—στό 1910 περίπου—ο Μάξ ήταν ένας άσημος δημοσιογράφος, γνωστότερος περισσότερο ως φαρσέρ παρά ως ποιητής. Ο παρθέτος ζωακτήρας του ξαφνιάζε και ατόις άόμοια τούς πιο στενούς φίλους του. Μόλις έπιανε λίγα χρήματα στό χέρι του, άρχιζε άμέσως τά όργια, παρής με άλλες και με γυναίκες έλαφρών ήθών, πού τις έπεστράτευε από τά πεζοδρομία. Και όταν έτρωγε όλα τά λεπτά του, όταν ξεμεθούσε, τόν έπιανε μεταμέλεια για την κατάντησι του κι' άνάγκασε τούς πραγματικούς του φίλους, τούς διανοούμενους, νά τόν άκολούθησουν σέ μιή έκκλησία, όπου προσεγγόταν ώρες όλόκληρες, παρκαλόντας τό Θεό νά τόν συγχωρήσει για τ' άνομιματά του... Άλλότε πάλι, ενώ μεθασούσε σ' ένα κακοσύνταστο μπαρ, λησιμονόσε τό περιβάλλον, γονάτιζε καταγής και άρχιζε μιή άτέλειωτη συζήτηση με την Παναγία, προσπαθώντας νά την πείσει ότι, παρ' όλη τη διαφθορά του, διατηρούσε άόμοια άγνη την ψυχή του. Φαντάζεσθε τώρα την κατάντησι εκείνων πού τόν άκούγαν!

Μιά νύχτα, ο Μάξ Ζακώμπ, τύφλα μεθασμένος σ' ένα μπαρ συγκαλούμενο άποκλειστικώς σχεδόν από άπάχθους και από Άφροδίτες των πεζοδρομίων, βρισκόταν σέ στιγμές άπεριόριστης θρησκευτικής έξάρσεως, όταν ξαφνικά μπήκε στό κέντρο μιή νέα πού έδειχνε καθαρά τό ποόν της με τό βεβαιό προσώπ της και με τις προκλητικές κινήσεις της. Ο Μάξ την είδε, την πλησίασε και άρχισε νά την συμβούλευν και νά την νουθετή νά εγκαταλείψη τόν άμαρτωλό της βίο. Η καρέλλα τόν κίτταξε με μάτια ορθάνοιχτα απή την κατάντησι. Μά ο έμπνευμένος ποιητής, χωρίς νά δίνη προσοχή ούτε στόν τρόπο της κατηγοριμένης ούτε και στην ύλσρτή των παριστιάνων, έξακολούθησε ν' άποκαλύπτει στην άμαρτωλή γυναίκα την άνεκλήλητη άπόλαυσι πού χαζιέσε ή θρησκευτική πόσι.

Γιά κακή όμως τύχη του Ζακώμπ, ή νέα ατή είχε ένα φίλο, ένα «προστάτη», ένα... μαυρόν πελωρίων σωματικόν διαστάσεων. Ξαφνικά, λοιπόν, ο μαυρός ατός μπήκε στό μπαρ, φάγοντας νά βοηθί τη φίλη του. Και όταν την είδε νά συνευλή με τόν ποιητή, ο οποίος την είχε σχεδόν άγκαλιάσει για νά έξασκήσουν τά λόγια του μεγαλειότερη έπίδρασι άπάντος, όταν ο μαυρός είδε ατό τό σύμπλεγμα, νόμισε πως ο κακοντιμένος εκείνος νεός ήττούσε νά καταγέρη την κατέλλα νά τόν άκολούθησε. Και έγινε έξω φρενών! Πλησίασε τόν άνύποπτο Μάξ, τόν άρπάξε με τά σιδερένια του χέρια και τόν έκανε και ατόν μαυρό... στό ξύλο...

Από τη βραδιά εκείνη, ο Μάξ Ζακώμπ παρητήθη των ευγενών προσπαθειών του νά έπαναφέρη όλες τις άμαρτωλές της Μονμάρτης στην εθεία οδό!...

Ο Φρανσί Καρκό άναφέρει στόν τόμο των άναμνήσεων του ότι

τόν καρμό πού εκείνος άρχισε νά συγκαλίστα φιλολογικά κέντρα της Μονμάρτης, ένας από τούς τύπους πού τόν έκαναν τη ζωρότερη έντύπωσι ήταν και ο Πιέρ Μάξ 'Ορλάν—ο πασίγνωστος σήμερα μυθιστοριογράφος. Την έποχή εκείνη ο Πιέρ έγραφε, για νά ζήσει, λακά τραγούδια κι' έκανε γελοιογραφίες σέ ευθυμογραφικά περιοδικά. Από οικονομικής λοιπόν άπόψεως δέν βρισκόταν σέ καλύτερη μοίρα από τούς φίλους του. Έκείνο όμως πού τόν έκανε νά υπερβή, ήταν ή πολυτάραχη και περιπετειώδης ζωή του. Είχε ταξιδεύει έπανειλημμένως, είχε αλλάξει τόν κόσμον τά έπαγγέλματα, ήξερε τά ήθη και τί έθιμα όλων των άγρίων λαών της ύψηλιον και... πετούσε πάντοτε τη σκούφια του για κανονά! Πώς νά μη τόν θαυμάζουν οι φίλοι του, νέοι πού όνειροπολούσαν νά γνωρίσουν δραματικές περιπέτειες, χωρίς όμως νά έχουν ταξιδεύει έξω... από τά πρόστεια του Παρισιού.

Κάποι-κάποι, ο Πιέρ Μάξ 'Ορλάν πήγανε στό καφενείο, στό όποιο συγκαλίστα ή φιλολογική παρέα του, συννοδιόμενος από ένα άγνωστο και μητρηωδή τύπο, πού φανόταν θαλασσοδύτης από τό ντύσιμό του, άπό τούς τράπους του και από την πλά του πού δέν έλειπε ποτέ από τό στόμα του. Οι φίλοι του Πιέρ τόν είχαν ρωτήσει πολλές φορές νά τούς πη ποιός ήταν ατός ο άγνωστος, τόν όποιο άπέφηνε νά τους συστήσι.

—Είνε περιττό, τούς άπαντούσε ο Μάξ 'Ορλάν. Δέν ξέρει ούτε μιή λέξι γαλλική... Είνε ένας Άμερικανός πλοίαρχος... Τόν γνώρισα στό Μασσαλία... Κι' αλήθεια βεβαιά είνε πως εγώ δέν ξέρω άγγλικά, νά συνεννοήμεθα περίφημα με μονοσύλλαβα και με βλήματα.

Πράγματι, όταν οι δύο άντρες έσημάν, καθόντουσαν μόνοι σ' ένα άπόμωρο τραπέζι, έδωσαν μπροστά τους ένα μονοκάλι ούισκι, άναβαν τις πίπες τους και άρχιζαν τή... συζήσι.

—'Ωραία ή Άμερική! έλεγε ο Πιέρ.

—Γιές! άπαντούσε ο Άμερικανός θαλασσοδύτης.

—Βέρον γυνέ! Παρίσι! έλεγε ξαφνικά ο πλοίαρχος.

—Γιές! άπαντούσε ο Μάξ 'Ορλάν.

Άλλα δένα λεπτά σιωπής. Και όταν έστρεψα από δυό-τρεις ώρες, άδειαζε τό μονοκάλι τό ούισκι, οι δύο άνδρες χωρίζανε με έχάρδιες χειραφές, χωρίς νά έχουν ανταλλάξει πάνω από δέκα λόγια!.

Μιά μέρα—συνεχίζει ο Καρκό—είδαμε τόν Πιέρ νάρχεται έξαλλος στό καφενείο.

—Ξέρετε ποιός είνε ο περίφημος Άμερικανός θαλασσοδύτης; μιή φώναζε λαγρινάσμενος... Ένας... παλαιόπολης από την Μελβού... Κάποι-κάποι όμως τόν πάνει ή τρέλλα και θέλει νά παρσισήσι τό θαλασσινό... Φοράει ούτχα ναυτικού και πηγάει στά διάφορα λιμάνια της Γαλλίας. Σ' ένα από τά ταξείδια του στη Μασσαλία τόν γνώρισα κι' εγώ, και τά κατάρφε νά με πείσι πως είνε καπετάνιος και ότι δέν ξέρει ούτε λέξι γαλλική!... Όταν τόν άνακάλψα στή κατάντησι μου, πού έξακολούθησε κλαίγοντας σχεδόν ότι την αβόση ατή ατάτη την έκανε για νά βλαποήσι τη ζωρότερη επιθυμία της ζωής του, μιή επιθυμία όμως πού δέν μπόρεσε νά την πραγματοποιήσι—νά κινή δηλαδή μακρινά ταξείδια...»

Ιστορικό θά μένη στά καλλιτεχνικά χρονικά όλου του κόσμου τό παιχνίδι πού έπαίξε σέ μιή μεγάλη έπιτροπή ζωγράφων ο Ρολάν Ντοφζέλες, ο συγγραφέας τού άθανάτου πολεμικού βιβλίου «Συνέλιον Στανουό» πού παίχτηκε και στόν κινηματογράφο.

Την έποχή πού έγινε ή άπιστητή ιστορία, την όποια θά σάς άφηγηθούμε, ο Ρολάν Ντοφζέλες ήταν ρεπόρτερ σέ διάφορα παριανά φύλλα κι' ένας από τούς πιο έξοφρενικούς τύπους της παρέας του Φρανσί Καρκό. Προσεμμένος νά παίξι μιή φάρσα, δέν όπισθοχωρούσε μπρος σέ τίποτα. Για νά λάβετε μιή ιδέα της έπνοητικότητός του, σάς λέμε ότι μιή νύχτα τοποθέτησε στόνς κεντρικότερους δρόμους των Παρισίων πάνω από τριάντα έπιγραφές πού έλεγαν: «Αταγορεύεται ή διόδισις». Η όδός έπισκευάσεται, φαντάζεσθε τώρα τί άναστάσιως έφεραν στην κίχλοφορία ή έπιγραφές ατές! Η άστιναιμία έκανε τ' άδύνατα δυνατά για νά συλλαβή τή φαρσά, μιή χα-

Ο Φρανσί Καρκό

